

Hrvatska Alzheimer alijansa

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) proglasila je 2012. godine Alzheimerovu bolest (AB) svjetskim javnozdravstvenim prioritetom, te naložila svim svojim članicama, pa tako i Hrvatskoj, da aktivno djeluju, tj. da u prvom redu izrade akcijske planove/nacionalne strategije za borbu protiv AB-a jer će, po svemu sudeći, AB uskoro postati sve veća prijetnja čovječanstvu. Najnoviji epidemiološki podaci govore da u svijetu od AB-a boluje oko 47 milijuna ljudi, te da bi do 2050. godine ta brojka mogla narasti na više od 115 milijuna. Procjenjuje se da u Hrvatskoj ima oko 85.000 osoba s demencijom. U Hrvatskoj, koja prema popisu stanovništva iz 2011. godine ima 17,7% osoba starijih od 65 godina i pripada među najvremensnije svjetske populacije, vrlo je važno skrbiti o osobama tzv. treće životne dobi. Važno je poslati jasnu poruku da društvo želi osigurati životnu sredinu koja se može prilagoditi potrebama i sposobnostima starijeg pučanstva. Valja promovirati punu participaciju starijih i najstarijih ljudi u društvu i omogućiti im sudjelovanje u društvu u skladu s njihovim tjelesnim i intelektualnim sposobnostima.

Dana 11. listopada 2012. godine, tijekom održavanja 6. hrvatskog kongresa o Alzheimerovoj bolesti u Primoštenu, osnovano je Hrvatsko društvo za Alzheimerovu bolest i psihijatriju starije životne dobi Hrvatskog liječničkog zbora. Jedan od prioriteta Društva je izrada nacionalnog plana/strategije borbe protiv Alzheimerove bolesti. Također, Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest, od svog osnutka 1999. godine, ukazuje na rastući problem demencije, zagovara prava oboljelih i njihovih njegovatelja te kontinuirano kroz javne nastupe ističe potrebu da se društvo bolje pobrine za osobe s Alzheimerovom bolešću, odnosno demencijom.

Nešto prije skupa CROCAD-14, rodila se ideja o osnivanju Hrvatske Alzheimer alijanse kako bi se moglo

Prije nekoliko godina SZO je proglasio Alzheimerovu bolest i demencije svjetskim javnozdravstvenim problemom, odnosno prioritetom. No još uvijek je malo zemalja koje su usvojile i provode nacionalne strategije borbe protiv Alzheimerove bolesti. Hrvatska također pripada u zemlje koje se još uvijek nisu jasno izjasnile glede aktivne borbe protiv demencije. Stoga je 2014. godine osnovana Hrvatska Alzheimer alijansa, koja broji već 23 članice, a koje će kreirati i podupirati nacionalnu strategiju borbe protiv Alzheimerove bolesti i drugih demencija. Tekst strategije je skoro završen te će vjerojatno biti finaliziran do konca 2015. godine i predan nadležnim tijelima na usvajanje i implementaciju.

**prof. dr. sc. Ninoslav Mimica, dr. med.^{1,2},
dr. sc. Marija Kušan Jukić, dr. med.³**

¹Klinika za psihijatriju Vrapče, Zagreb

²Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb

³Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Zagreb

Druga javna rasprava prijedloga nacrt Nacionalne strategije borbe protiv Alzheimerove bolesti održana je u sklopu 6. hrvatskog psihijatrijskog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. U diskusiji su sudjelovali (s lijeva) prof. dr. sc. Ninoslav Mimica, Ljiljana Vrbić, dipl. soc. rad., Dubravka Stijačić, prof., doc. dr. sc. Suzana Uzun, dr. sc. Marija Kušan Jukić, prim. dr. sc. Spomenka Tomek-Roksandić, doc. dr. sc. Marijana Braš, doc. dr. sc. Igor Filipčić i Krasanka Glamuzina, dipl. soc. rad.

snažnije djelovati. U svrhu izrade nacionalne strategije za borbu protiv AB-a, smatrano je da je najučinkovitije osnovati savez zainteresiranih grupacija, koji će konsenzusom usvojiti osnovni dokument. Hrvatsko društvo za Alzheimerovu bolest i psihijatriju starije životne dobi Hrvatskog liječničkog zbora i Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest, kao glavni inicijatori, tj. članice osnivači, nastojali su u Hrvatsku Alzheimer alijansu (HAA) pridobiti što više članica. Načelni javni poziv da pristupe HAA-u bio je upućen svim zainteresiranima, a veći broj društava bio je i zasebno kontaktiran.

Prijedlog nacrt „Hrvatske strategije za borbu protiv Alzheimerove bolesti (2015. – 2020.)“ sastavili su članovi Hrvatskog društva za AB i psihijatriju starije životne dobi HLZ-a, poznavajući nacionalne specifičnosti, a koristeći se postojećim planovima drugih zemalja i uz uvažavanje preporuka i savjeta krovni međunarodnih organizacija (*Alzheimer's Disease International* i *Alzheimer Europe*). Spomenuti tekst tiskan je u Kongresnom suplementu časopisa „*Neurologia Croatica*“, a prvi je put javno prezentiran i raspravljen u sklopu Okruglog stola tijekom Hrvatskog kongresa o AB-u

Ugledni strani predavači (slijeva) Federico Palermi, izvršni direktor Alzheimer Monaco, i prof. Rochan De Silva iz Londona održali su predavanja na skupu CROCAD-14

Doc. dr. sc. Marina Šagud aktivno je sudjelovala u radu skupa CROCAD-14 te održala zapaženo predavanje o primjeni antipsihotika u oboljelih od Alzheimerove bolesti

Doc. dr. sc. Suzana Uzun u Brelima je iznijela pregledno predavanje o nuspojavama psihofarmaka u bolesnika s neurokognitivnim poremećajima

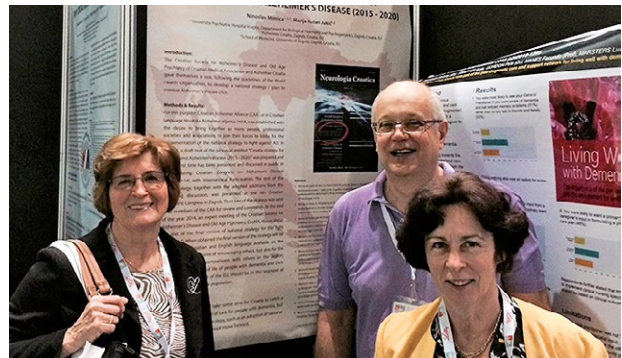
Prijedlog nacrt „Hrvatske strategije za borbu protiv Alzheimerove bolesti (2015. – 2020.)“ prvi je put javno prezentiran u sklopu Hrvatskog kongresa o Alzheimerovoj bolesti (CROCAD-14) u Brelima održanog od 1. do 4. listopada 2014. Prije toga, svi sudionici Kongresa, odjeveni u prigodne majice, sudjelovali su u „Koraku za pamćenje“, događanju organiziranom po uzoru na u svijetu popularni *Memory Walk*: prošetali su uz more do Kamena Brela te na taj način poslali poruku da je umjerenja tjelesna aktivnost korisna u prevenciji demencije

Nagrade za najbolje postere o demenciji podijeljene su u tri kategorije – iz temeljnog, kliničkog i socijalnog područja. Predsjednik Znanstvenog odbora CROCAD-14, prof. dr. sc. Goran Šimić (u sredini) obrazložio je propozicije kojih se pridržavao međunarodni žiri. U ime žirija nagrade je uručio (slijeva) prof. dr. sc. Dinko Vitezić, i to Mirjani Babić, mag. mol. biol., za temeljno područje znanosti, dr. sc. Maji Vilibić, dr. med., za kliničko područje, a u ime Mirjane Kozina, prof., autorice najboljeg postera iz socijalnog područja, diplomu je preuzeo prof. dr. sc. Ninoslav Mimica

U sklopu 6. hrvatskog psihijatrijskog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem koji je održan u Zagrebu od 9. do 11. listopada 2014. jedna od tema bio je i prijedlog nacrt Nacionalne strategije borbe protiv Alzheimerove bolesti i drugih demencija. Radno predsjedništvo činili su (slijeva) dr. sc. Marija Kušan Jukić, prof. dr. sc. Ninoslav Mimica i doc. dr. sc. Marijana Braš

Razvoj nacrt hrvatske strategije borbe protiv Alzheimerove bolesti i drugih demencija zaukupio je pozornost brojnih sudionika ADI konferencije u Perthu, pa tako i kolegica iz Slovenije; Štefanija Lukić Zlobec, predsjednica udruge Spominčica – Alzheimer Slovenija (desno), i prof. dr. sc. Ninoslav Mimica kod postera o Hrvatskoj strategiji borbe protiv Alzheimerove bolesti

(CROCAD-14) s međunarodnim sudjelovanjem u Brelima (1. do 4. listopada 2014.).

Ubrzo je uslijedila druga javna rasprava prijedloga nacrt Nacionalne strategije borbe protiv Alzheimerove bolesti u sklopu Okruglog stola na 6. hrvatskom psihijatrijskom

kongresu s međunarodnim sudjelovanjem (Zagreb, 9. do 11. listopada 2014.). Slijedilo je više sastanaka predstavnika članica HAA, a najviše je iznenadio neočekivano velik broj članica HAA. Naime, do današnjeg dana Hrvatskoj Alzheimer alijansi pristupila su ukupno 23 društva,

odnosno udruge. Popis svih članica HAA, uključujući imena predsjednika i predstavnika pojedinih društava odnosno udruge, naveden je u tablici 1.

Ideja o ustroju HAA i sadržaj nacrt hrvatske strategije borbe protiv Alzheimerove bolesti i drugih demencija prezentirani su domaćoj,

TABLICA 1. Hrvatska Alzheimer alijansa (HAA)

članovi osnivači:	predsjednik:	predstavnik:
1. Hrvatsko društvo za Alzheimerovu bolest i psihijatriju starije životne dobi, HLZ	prof. dr. sc. Ninoslav Mimica, prim. dr. med.	dr. sc. Marija Kušan Jukić, dr. med., dr. sc. Paola Presečki, dr. med.
2. Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest	prof. dr. sc. Ninoslav Mimica, prim. dr. med.	mr. sc. Morana Ivičić, dr. med.
članovi:		
3. Centar za palijativnu medicinu, medicinsku etiku i komunikacijske vještine, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	prof. dr. sc. Veljko Đorđević, dr. med.	doc. dr. sc. Marijana Braš, dr. med.
4. Hrvatska udruga socijalnih radnika	Štefica Karačić, dipl. soc. rad.	Ljiljana Vrbić, dipl. soc. rad.
5. Hrvatska udruga za neurointervencije u cerebrovaskularnim bolestima	doc. dr. sc. Branko Malojčić, dr. med.	dr. sc. Marina Boban, dr. med.
6. Hrvatsko društvo farmakologa	prof. dr. sc. Mladen Boban, dr. med.	prof. dr. sc. Nela Pivac, dr. vet. med.
7. Hrvatsko društvo umirovljenih liječnika, HLZ	prim. mr. sc. Peter Brinar, dr. med.	prim. mr. sc. Peter Brinar, dr. med.
8. Hrvatsko društvo za biologijsku psihijatriju i psihofarmakoterapiju, HLZ	prof. dr. sc. Miro Jakovljević, dr. med.	dr. sc. Bjanka Vuksan Čusa, dr. med.
9. Hrvatsko društvo za EEG i kliničku neurofiziologiju, HLZ	prof. dr. sc. Sanja Hajnšek, dr. med.	prof. dr. sc. Fran Borovečki, dr. med.
10. Hrvatsko društvo za gerontologiju i gerijatriju, HLZ	akademik Zijad Duraković, dr. med.	dr. sc. Nada Tomasović Mrčela, dr. med.
11. Hrvatsko društvo za kliničku farmakologiju i terapiju, HLZ	prof. dr. sc. Dinko Vitezić, dr. med.	prof. dr. sc. Dinko Vitezić, dr. med.
12. Hrvatsko društvo za liječenje boli, HLZ	prim. Mira Fingler, dr. med.	prim. Mira Fingler, dr. med.
13. Hrvatsko društvo za neuroznanost	akademik Ivica Kostović, dr. med.	prof. dr. sc. Goran Šimić, dr. med.
14. Hrvatsko društvo za palijativnu medicinu, HLZ	dr. Vlasta Vučevac	dr. Vlasta Vučevac
15. Hrvatsko društvo za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja, HLZ	prof. dr. sc. Veljko Đorđević, dr. med.	prof. dr. sc. Veljko Đorđević, dr. med.
16. Hrvatsko katoličko liječničko društvo	dr. Franjo Turalija	dr. sc. Petar Bilić, dr. med.
17. Hrvatsko neurološko društvo, HLZ	prof. dr. sc. Silva Butković Soldo, dr. med.	doc. dr. sc. Nataša Klepac, dr. med.
18. Hrvatsko psihijatrijsko društvo	prof. dr. sc. Vlado Jukić, prim. dr. med.	prof. dr. sc. Vlado Jukić, prim. dr. med.
19. Hrvatsko psihološko društvo	Josip Lopižić, prof. psih.	doc. dr. sc. Slavka Galić, prof. psih.
20. Sindikat umirovljenika Hrvatske	Jasna A. Petrović, dipl. soc. rad.	Biserka Budigam, prof.
21. Udruga „Zajedno“	doc. dr. sc. Igor Filipčić, dr. med.	doc. dr. sc. Igor Filipčić, dr. med.
22. Udruga za psihosocijalnu pomoć i rehabilitaciju „Zagreb“	dr. Domagoj Vidović	dr. Domagoj Vidović
23. Udruga za unapređenje kvalitete življenja „Medveščak“	Krasanka Glamuzina, dipl. soc. rad.	Krasanka Glamuzina, dipl. soc. rad.

europskoj (konferencije o demenciji u Lisabonu, Rimu i Ljubljani) i svjetskoj stručnoj javnosti (Konferencija u Perthu, Australija), te su naišli na odobravanje, potporu i brojne pohvale.

Finalni tekst Nacionalne strategije uskoro će biti u potpunosti definiran, a veseli i činjenica da su

se pozitivni pomaci, koji su zacrtani kao ciljevi u strategiji, već počeli događati. Npr. ugovaranje palijativnih psihogerijatrijskih kreveta, stavljanje triju antidementiva na listu lijekova koje djelomično pokriva HZZO, pojačana edukacija i veća svjesnost o AB-u, smanjenje stigme vezane uz AB i drugo.

U dodatku teksta pod motom „Hrvatska Alzheimer alijansa – zajednički do boljitka“ najnovija je verzija Nacionalne strategije borbe protiv AB-a i drugih demencija (iz kolovoza 2015. godine), u kojoj su uzeti u obzir, razmotreni i usuglašeni svi dostavljeni prijedlozi i prijedbe članica HAA.

LITERATURA

Mimica N. Croatian strategy for fight against Alzheimer's disease. Meeting of Governmental Experts on Dementia (Abstracts). Rome: 2014 Nov;25-26.

Mimica N. Važnost psihijatrije starije životne dobi danas. 4. hrvatski kongres o prevenciji i rehabilitaciji u psihijatriji s međunarodnim sudjelovanjem – Depresija u stoljeću uma. Zagreb: 2015(Feb). Gyrus 2015;III (Sup. 1):49.

Mimica N, Arbanas G, Braš M, et al. Okrugli stol – Nacionalna strategija borbe protiv Alzheimerove bolesti – druga javna rasprava prijedloga nacrtu. 6. hrvatski psihijatrijski kongres s međunarodnim sudjelovanjem. (Knjiga sažetaka). Zagreb: 2014(Oct);103.

Mimica N, Kušan Jukić M. Croatian initiatives.

Alzheimer and the Mediterranean: Working together for a better understanding". (CVS/Abstracts) Lisbon: 2014(Nov);52-53.

Mimica N, Kušan Jukić M. The development of Croatian strategy for fight against Alzheimer's disease (2015 – 2020). 30th International Conference of Alzheimer's Disease International. (Abstract Booklet). Perth: 2015(Apr);295.

Mimica N, Kušan Jukić M. Croatian Alzheimer Alliance – powerful instrument in obtaining consensus on Strategy to fight Alzheimer's disease and other dementias. 25th Alzheimer Europe Conference. (Abstract Book). Ljubljana: 2015(Sep);42.

Mimica N, Šimić G, Kušan Jukić M, Ivičić M. Why

Croatian Alzheimer Alliance. 30th International Conference of Alzheimer's Disease International. (Abstract Booklet). Perth: 2015(Apr);296.

Sažetci/Abstracts – Hrvatski kongres o Alzheimerovoj bolesti (CROCAD-14) s međunarodnim sudjelovanjem. Dodatak "Hrvatska strategija borbe protiv Alzheimerove bolesti (2015. – 2020.) – prijedlog nacrtu za prvu javnu raspravu. Neurologia Croatica 2014;63(Suppl. 2):1-176.

Uzun S. Osnovano Hrvatsko društvo za Alzheimerovu bolest i psihijatriju starije životne dobi Hrvatskog liječničkog zbora. Medix 2012;XVIII(101/102):85.